

Vlaams
Parlement

vergadering **C118**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden, Internationale Samenwerking,
Toerisme en Onroerend Erfgoed

van 16 februari 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Ward Kennes aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, en aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de opmaak van de kerkenplannen – 993 (2015-2016)	
VRAAG OM UITLEG van Manuela Van Werde aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de lancering van het Projectbureau Herbestemming Parochiekerken – 1085 (2015-2016)	3
VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de administratieve detentie van een Palestijnse jongen – 1037 (2015-2016)	6
VRAAG OM UITLEG van Marc Hendrickx aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de politieke ontwikkelingen in Groot-Brittannië over het EU-lidmaatschap en de houding van Noord-Ierland ter zake – 1068 (2015-2016)	8
VRAAG OM UITLEG van Wouter Vanbesien aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de landenkeuzetool van Flanders Investment & Trade (FIT) – 1070 (2015-2016)	10
VRAAG OM UITLEG van Wouter Vanbesien aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het groenboek als voorbereiding op nieuwe sustainable development goals (SDG's) – 1071 (2015-2016)	11
VRAAG OM UITLEG van Karim Van Overmeire aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de federale plannen tot reorganisatie van het Belgisch Commissariaat-Generaal voor Expo's – 1101 (2015-2016)	16
VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het advies van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening (SARO) inzake de wijzigingen van het Onroerenderfgoeddecreet – 1139 (2015-2016)	19
VRAAG OM UITLEG van Güler Turan aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de keuze om te besparen bij Flanders Investment & Trade (FIT), maar te investeren in een bijkomende Vlaamse diplomatieke post (AAVR) – 1173 (2015-2016)	24

VRAAG OM UITLEG van Ward Kennes aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, en aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de opmaak van de kerkenplannen – 993 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Manuela Van Werde aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de lancering van het Projectbureau Herbestemming Parochiekerken – 1085 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister-president Bourgeois.

De heer Kennes heeft het woord.

Ward Kennes (CD&V): Voorzitter, ik heb al vaker de kans gehad om hierover van gedachten te wisselen met de minister-president. We zijn destijds gestart met de nota-Bourgeois, dan heeft minister Homans een tijd het voortouw genomen binnen haar bevoegdheid Binnenlands Bestuur. Nu komen we in het kader van Erfgoed weer bij de minister-president terecht.

In juni 2011 werd al een conceptnota 'Een toekomst voor de Vlaamse parochiekerk' voorgesteld. De afgelopen vijf jaar heeft dit regelmatig op de agenda gestaan. In die nota werd uitgebreid stilgestaan bij het feit dat door de toenemende ontkerkelijking van Vlaanderen het evenwicht tussen het aanbod en het gebruik van de talrijke parochiekerken verstoord raakt. Maar tegelijk wordt in de conceptnota erkend dat dit kerkelijk patrimonium een belangrijke waarde heeft.

De conceptnota legt tevens de basis voor het opmaken van kerkenplannen. De bedoeling van het opstellen van een dergelijk plan is om in onderling overleg – en dat woord is van groot belang – tussen het gemeentebestuur en de kerkfabrieken, en dat kan worden uitgebreid met de parochieteams, de cultuurraad enzovoort, tot een langetermijnvisie te komen op de toekomst van de verschillende bestaande parochiekerken per gemeente. Een dergelijk plan moet duidelijk maken welke parochiekerken er voor de eredienst bewaard blijven en voor welke gebouwen er een neven- of herbestemming mogelijk is. Nevenbestemming betekent dat de erediensten behouden blijven en dat er iets aan wordt toegevoegd. Bij herbestemming neemt men afscheid van de oorspronkelijke bestemming.

Momenteel wordt daarover in heel wat gemeenten en parochies de discussie gevoerd. Een aantal intercommunales hebben initiatieven genomen om de gemeenten daarin te ondersteunen. Het Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur (CRKC) in de Parkabdij is daar heel actief in om dat te ondersteunen. Ze hebben daarvoor de erkenning gekregen. Er gebeurt heel wat op dit vlak. Bij een aantal gemeenten zijn bij het begin van de legislatuur 2013-2014 al kerkenplannen goedgekeurd.

Niettegenstaande het feit dat dergelijke discussies niet gemakkelijk zijn – het vinden van een andere, passende, bestemming voor een gebouw dat vele jaren lang toch een belangrijke rol vervuld heeft in het leven van de lokale kerkgemeenschap, is niet altijd evident – blijken diverse gemeenten toch al een kerkenplan klaar te hebben. Bijkomende inspanningen lijken evenwel aangewezen, temeer omdat naar de toekomst toe het beschikken over dergelijk plan noodzakelijk zal zijn om in aanmerking te komen voor subsidiëring. Dat is al een aantal jaren de stok achter de deur. Daarvoor zijn besluiten gewijzigd. Ik ga ervan uit dat dit begint te werken.

Vanuit die bekommernis is het dan ook een belangrijk gegeven dat op 29 januari het Projectbureau Herbestemming Parochiekerken werd voorgesteld, een gezamenlijk initiatief van de minister van Binnenlands Bestuur, de minister-president, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), het Team Vlaamse Bouwmeester en het CRKC. Lokale besturen zullen een aanvraag kunnen indienen via dit bureau om een haalbaarheidsstudie uit te voeren naar de mogelijke herbestemming van een parochiekerk. Ik ben zelf al heel veel gaan spreken over de thematiek. Het zoeken naar een goede herbestemming, financieel mogelijk, met een draagvlak, architecturaal realiseerbaar enzovoort is een heel grote uitdaging.

Hoeveel gemeenten beschikken momenteel al over een uitgewerkt kerkenplan? In welke mate en op welke manier zullen gemeenten, naast de mogelijkheden gecreëerd door de oprichting van het Projectbureau Herbestemming Parochiekerken, worden gestimuleerd om zo snel mogelijk over dergelijk kerkenplan te beschikken? Binnen welke termijn verwacht u dat alle gemeenten over een kerkenplan zullen beschikken?

Wat zijn de mogelijke gevolgen voor die gemeenten die uiteindelijk niet binnen de vooropgestelde termijn over een dergelijk plan beschikken? Is er een beperking op het aantal gemeenten dat een aanvraag kan indienen voor het voeren van een haalbaarheidsstudie door het pas gelanceerde projectbureau? Is aan dergelijke aanvraag een kostprijs verbonden voor de gemeenten?

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Nog slechts 5 procent van de Vlamingen gaat wekelijks naar de kerk, met als gevolg dat erg veel parochiekerken amper of zelfs niet gebruikt worden. Dit is niet alleen een gegeven waar de kerk als instituut rekening mee moet houden, maar ook alle betrokken overheden. Het is logisch dat herbestemming van parochiekerken in uw beleid een aandachtspunt is. De vraag aan de gemeenten om kerkenbeleidsplannen in te dienen en dit als prioriteit aan te duiden, is een stap in de goede richting. Daar zijn we het allemaal over eens.

Op 29 januari ondertekende u een samenwerkingsovereenkomst met de VVSG, het Team Vlaams Bouwmeester en het CRKC voor de opstart van het Projectbureau Herbestemming Parochiekerken dat de gemeenten en parochies zal ondersteunen in het zoeken naar respectvolle, betaalbare, duurzame en eigen-tijdse herbestemmingen voor kerkgebouwen. Dit zal ongetwijfeld een nieuwe dynamiek tot stand brengen. Lokale besturen en kerkbesturen zullen samen nadenken over de toekomst van onze parochiekerken en andere kerkgebouwen.

Ik heb onlangs gehoord van een recente studie door de faculteit Architectuur en Kunst van de Universiteit Hasselt over vijftien parochiekerken in Sint-Truiden. Meer inzicht en ervaring in de materie zou resultaten moeten opleveren.

Minister-president, welke werkwijze en methodologie zal het Projectbureau Herbestemming Parochiekerken hanteren? Uit het onderzoek van Sint-Truiden blijkt dat het betrekken van het bisdom en alle lokale stakeholders essentieel is. Op welke manier zal het projectbureau met deze actoren samenwerken om te komen tot een gedragen voorstel? Op welke manier kan het onderzoeksrapport van de Universiteit Hasselt over herbestemming van kerkelijk erfgoed en de casestudie in Sint-Truiden worden meegenomen in de werking van het projectbureau? Hoe past de projectoproep in de aangekondigde decreetswijziging, die een actueel kerkenbeleidsplan verplicht maakt voor de reeds ingediende subsidie-dossiers voor de restauratie van beschermde kerken?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Het is onmogelijk om een exact cijfer te geven, omdat er geen meldings- en registratieplicht bestaat. Desgevallend is het wel nodig om een kerkenbeleidsplan voor te leggen bij aanvraag van bepaalde subsidies.

We hebben een telefonische enquête laten doen door het CRKC tussen augustus en november 2015. Daaruit blijkt dat in die periode al 43 procent van de gemeenten – die voor een meerderheid van de parochiekerken staan, namelijk 1087 kerken – werkt aan een parochiekerkenplan of er een heeft, goedgekeurd en afgerond. 34 procent van de gemeenten – die staan voor 347 kerken – werkt nog niet aan een parochiekerkenplan. Van 23 procent van de gemeenten is de situatie niet bekend. Het Agentschap Binnenlands Bestuur heeft laten weten dat 23 gemeentebesturen spontaan hebben laten weten dat ze een kerkenbeleidsplan hebben dat is goedgekeurd door de gemeenteraad.

De inzet van het Projectbureau Herbestemming Parochiekerken concentreert zich op het aanreiken van een snelle procedure voor een haalbaarheidsonderzoek. Daarnaast dringt het CRKC er in de contacten met de gemeentebesturen en de kerkbesturen op aan om los van een directe noodzaak in het kader van een subsidie- of premieaanvraag, een parochiekerkenplan op te stellen. Daartoe biedt het CRKC eerstelijnsadvies – stimuleren tot en wat het vergt om te komen tot een kerkenbeleidsplan – en tweedelijnsadvies – het effectief begeleiden bij het opmaken van een kerkenbeleidsplan – aan.

Dat kerkenplan moet worden voorgelegd bij een eventuele subsidie- of premieaanvraag. Voor de rest zijn er geen sancties en er is geen eindtermijn waarbinnen gemeenten een kerkenbeleidsplan moeten voorleggen.

Het projectbureau biedt gratis begeleiding aan. De kosten van de haalbaarheidsstudie worden gedragen door de gemeenten of kerkbesturen, maar die zijn beperkt en op voorhand bekend, precies omdat we werken met een aanbesteding die centraal gebeurt, waardoor ontwerpbureaus zullen worden geselecteerd met voldoende kennis, ervaring en expertise. Gemeentebesturen en kerkfabrieken kunnen afnemen uit dat raamcontract. De erelonen bedragen 12.000 euro voor eenvoudige dossiers met zeer beperkte transformaties, 16.000 euro voor de gangbare dossiers, waar een verder gaande vorm van transformatie van de kerk voor nodig is. Dan heb je 20.000 euro voor complexe dossiers, waarbij een complexe ontwerpopgave wordt gegeven. We subsidiëren die bedragen. Er is een subsidie van Binnenlands Bestuur en van Onroerend Erfgoed voor het opmaken van die ontwerpen.

Het aantal aanvragen is niet beperkt, maar wel beperkt in de feiten door de capaciteit van het projectbureau om het traject te begeleiden. Dat gaat ervan uit dat de begeleiding mogelijk is voor twintig tot dertig dossiers per jaar, wat in de gegeven omstandigheden moet toelaten om op een goede manier werk te maken van de trajecten. Dat traject zal zorgvuldig gebeuren. Het gaat als volgt: er wordt een lokale projectgroep samengesteld door de gemeenten, met eerst een oriënterend gesprek, waarbij de projectbegeleider alle informatie geeft over het traject dat moet worden doorlopen, de gegevens die moeten worden verzameld over het gebouw, over nieuwe functies enzovoort.

De tweede stap is het aanstellen van het ontwerpbureau. Het Team Vlaamse Bouwmeester sluit daarvoor een raamovereenkomst met maximum drie dienstverleners. Elke gemeente apart moet geen overheidsopdracht meer uitschrijven, maar kan een beroep doen op dat raamcontract en ervan afnemen. Als het ontwerpbureau klaar is, is er een startvergadering waarbij concrete verwachtingen worden geformuleerd en een plaatsbezoek wordt georganiseerd.

Dat ontwerpbureau moet ook fasegewijs werken, met eerst een werkvergadering, een aantal ontwerpscenario's, de aanduiding van de kosten die kunnen voortvloeien

uit exploitatie en investering, en eventueel een voorkeursscenario uitspreken. Dan volgt een tweede werkvergadering waarbij een gedetailleerd voorkeursscenario wordt uitgewerkt met bijhorende kostenraming. Dan wordt een eindrapport opgeleverd in de vorm van een nota die bestaat uit een helder gestructureerde tekst begeleid met schema's en plannen ter verduidelijking van de keuzes en de motivatie van de opties. Er moet ook worden aangegeven of er eventueel nog bijkomende onderzoeken nodig zijn om tot de herbestemming te komen.

Het onderzoek uit Sint-Truiden dan. Het oriënterend gesprek is een heel belangrijke stap in het traject. Op dat moment wordt er in overleg met het gemeentebestuur gekeken welke belanghebbenden er bij het traject moeten worden betrokken en deel moeten uitmaken van de lokale werkgroep. Het projectbureau waakt erover dat alle actoren die willen of moeten worden betrokken, ook inderdaad bij het project worden betrokken. Er wordt ook gewaakt over informatie-doorstroming en -uitwisseling met de kerkelijke overheid. U verwees naar de studie rond de diverse kerken in Sint-Truiden, maar er zijn ook een doctoraatscriptie 'Kerkgebouw genereert publiek' van doctor Roel De Ridder en een publicatie 'Het open kerkgebouw' van Sylvain De Bleeckere en Roel De Ridder. Al die studies beklemtonen hoe belangrijk het is de stakeholders te betrekken bij het nadenken over de toekomst van kerkgebouwen, omdat een kerkgebouw veel meer is dan een stenen constructie, een gebouw. Het is een icoon, het is vaak het herkenningsteken van de gemeenschap en staat vaak ook letterlijk in het midden van het dorp. Daarnaast is er ook een religieuze betrokkenheid bij de kerk. Al die elementen moeten worden meegenomen in de dialoog met de kerkelijke en de burgerlijke overheid, maar ook met alle belanghebbenden.

Gelet op de timing van de lopende wijziging van het Onroerenderfgoeddecreet lijkt het me waarschijnlijk dat tegen het najaar van 2017 de reeds ingediende restauratiedossiers een kerkenbeleidsplan moeten kunnen voorleggen.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

Ward Kennes (CD&V): Hartelijk dank, minister, voor de bijkomende informatie. Zelf had ik al bepaalde zaken gevonden, maar ik hoor vandaag toch punten die me niet bekend waren. Het is goed dat u vaak verwijst naar het overleg met de stakeholders, want daartoe behoren heel wat meer partijen dan alleen het gemeentebestuur of het kerkbestuur. In alle zaken die tot nog toe succesvol zijn verlopen, blijkt overleg een van de rode draden te zijn om tot succes te komen. We wachten verder op de decreetwijziging in verband met de subsidiëring. U zegt dat er geen eindtermijn is. Dat klopt, maar de vraag is hoe we verder kunnen stimuleren of sensibiliseren. Op een of andere manier zullen alle gemeenten de oefening moeten maken. Ze kunnen die een tijdje uitstellen, maar uiteindelijk worden ze er allemaal mee geconfronteerd. Zolang ze geen subsidie nodig hebben, is er geen eindtermijn, maar ik denk dat we ook in die omstandigheden de besturen kunnen aanporren.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de administratieve detentie van een Palestijnse jongen – 1037 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): Half december 2015 werd de Palestijnse jongen Mohammad Faisal Abu Sakha door Israëlische soldaten aan Zaatara checkpoint gearresteerd.

Mohammad is 23 jaar oud en leraar in de Palestijnse Circusschool. De organisatie heeft in het verleden nog fondsen gekregen van het Belgische Ontwikkelingsagentschap, BTC. De Palestijnse Circusschool is een vormingsproject met onder andere Belgische en Franse steun om Palestijnse kinderen en jongeren kansen op ontplooiing te bieden.

Op 22 december 2015 werd Mohammad in de militaire rechtbank van Salem zonder beschuldiging of aanklacht onder administratieve detentie geplaatst. Een week later werd hij veroordeeld tot zes maanden administratieve detentie. Tegen deze beslissing is weliswaar nog beroep mogelijk, maar de autoriteiten kunnen de periode van zes maanden gemakkelijk verlengen. Hierdoor is Mohammad in een uitzichtloze situatie terechtgekomen.

Helaas is het verhaal van Mohammad in Israël geen uitzondering. Volgens de Israëlische mensenrechtenorganisatie B'Tselem zaten in november 2015 zo'n 527 mensen vast in administratieve detentie. 5 van hen zijn minderjarig. De meest recente cijfers van december 2015 spreken van 584 Palestijnen, onder wie 6 minderjarigen en 3 vrouwen. Dat is het hoogste aantal sinds 2009. Administratieve detentie is een zeer omstreden praktijk die Israël veelvuldig gebruikt onder het mom van publieke veiligheid, ook bij minderjarigen. Het houdt in dat een burger voor onbepaalde tijd op basis van een militair aanhoudingsbevel van zijn vrijheid kan worden beroofd. Conform het internationaal recht mag iemand enkel in zeer uitzonderlijke omstandigheden onder administratieve detentie worden geplaatst. Bovenop de niet-legitieme vrijheidsberoving komt vaak nog eens de mensonterende behandeling in het detentiecentrum zelf. Gedetineerden worden aan foltering en andere mishandelingen onderworpen. Ze worden geconfronteerd met een verbod op familiebezoek, met gedwongen overdracht of deportatie en met eenzame opsluiting. Gaan ze in hongerstaking, dan wordt die vaak bruusk beëindigd met gedwongen voeding. Dat zijn uiteraard allemaal schendingen van het internationaal recht.

Minister, bent u op de hoogte van de specifieke situatie van Mohammad Faisal Abu Sakha? Ziet u een mogelijkheid om via uw bevoegdheden en het Vlaams buitenlands beleid de specifieke situatie van Mohammad aan te kaarten en daarmee ook de problematiek van de administratieve detentie aandacht te geven?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Officieel ben ik niet op de hoogte gebracht van de individuele situatie van dit specifieke geval, maar deze arrestatie heeft internationaal heel wat weerklank gekregen. Amnesty International heeft wereldwijd een actie opgestart voor deze opgepakte Palestijnse leraar van een circusschool.

Het klopt dat in talrijke rapporten van internationale organisaties, ook van ngo's, melding wordt gemaakt van systematische grove mensenrechtenschendingen, ook schendingen van het humanitair recht, door Israël in de Palestijnse bezette gebieden en/of ten aanzien van de Palestijnse bevolking in het algemeen. Trouwens, heel recent, op 4 januari 2016, heeft de speciale rapporteur van de VN voor de bezette Palestijnse gebieden ontslag genomen omdat hem door de Israëlische autoriteiten geen toegang wordt gegeven tot deze regio en hij op die manier ook niet kon bijdragen aan wat hij als zijn taak ziet: de bescherming, de verbetering van de rechten van de Palestijnse bevolking.

Zo kom ik tot uw tweede vraag. U weet dat we in mijn beleidsnota afgesproken hebben om die zaak, respect voor de rechten van de mens, aan te kaarten in het multilaterale kader, het Europese kader. Het is zo dat de secretaris-generaal van de VN al in 2014 in een rapport de Israëlische autoriteiten opgeroepen heeft om het beleid van de administratieve detentie te herzien en dat ook op 27 januari 2016 de vertegenwoordiging van de EU in Jeruzalem naar aanleiding van onder meer de detentie van Ramallah Mohammad Faisal Abu Sakha, de Israëlische

autoriteiten opgeroepen heeft om de internationale mensenrechtenverplichtingen ten aanzien van alle gedetineerden volledig na te leven. In het kader van deze vraag heb ik ook gevraagd aan mijn departement om een brief te richten aan de Europese Dienst voor extern optreden met de zorgen die hier geformuleerd worden, met de vraag om ten aanzien van Israël op te treden. Dat is ook wat ik heb gedaan op vraag van collega Kennes in een ander geval, namelijk van Guatemala.

Ik denk dat we inderdaad via de Europese Unie op die manier druk moeten blijven uitoefenen. Ik heb u meegegeven dat ook de vertegenwoordiger van de VN zijn ontslag heeft gegeven omdat zelfs de VN haar taak niet kan uitoefenen, dat de EU al herhaaldelijk gewezen heeft op die schendingen van de mensenrechten en het humanitair recht. We moeten dit protest en die vraag tot naleving van de mensenrechten luid en helder laten weerklinken. We moeten er meteen aan toevoegen dat ook internationale, zelfs multinationale acties van de VN jammer genoeg weinig of geen effect sorteren.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): Minister-president, ik dank u voor uw positief antwoord. Ik ben heel blij dat u via de Europese Unie de situatie van Mohammad wil aankaarten, maar eigenlijk ook de bredere problematiek van de administratieve detentie onder de aandacht wilt brengen. Ik hoop uiteraard dat er op die brief een antwoord komt en dat dat uiteraard een positief antwoord is. Dat kan misschien een stap zijn in de goede richting. We volgen dit in ieder geval verder op.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Marc Hendrickx aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de politieke ontwikkelingen in Groot-Brittannië over het EU-lidmaatschap en de houding van Noord-Ierland ter zake
– 1068 (2015-2016)**

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

Marc Hendrickx (N-VA): Minister-president, de Britse deelstaat Noord-Ierland heeft, zoals u zonder twijfel weet, sinds de 'devolution' in het Verenigd Koninkrijk een autonoom statuut. Een rechtstreeks verkozen deelregering en dito parlement bestaan sedert enige tijd, met een nogal complexe coalitie van unionisten en Ierse nationalisten. De voorbije maanden kreeg de broze eenheid evenwel klappen en volgden regeringsherschikkingen. Enkele weken geleden was hier nog een delegatie vanuit het parlement te gast en hebben we die mensen kunnen ontvangen en spreken.

Een prangend probleem dat zich in het autonome Noord-Ierland stelt, zijn natuurlijk de eventuele gevolgen van een uittreding van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie, de zogenaamde brexit. Zowel in Noord-Ierland als bijvoorbeeld ook in het autonome Schotland, waar men nu alweer spreekt over een bijkomend referendum rond een 'schexit' – het is een woordspeling die ik gisteren op Radio 1 hoorde –, een exit van Schotland uit de UK, gaan stemmen op om deze Brits-Engelse uitstap niet te volgen.

Dat roept toch wel enkele vragen op. Minister-president, in hoeverre wordt de Vlaamse Regering ingelicht over de ontwikkelingen in Noord-Ierland door onze Vlaamse vertegenwoordiger in Groot-Brittannië? Hoe evalueert die de huidige politieke situatie en de te verwachten evolutie? Hoe staat de Vlaamse Regering

ten aanzien van een eventueel apart Europees lidmaatschap van Britse deelstaten die bij een mogelijke uitstap van het Verenigd Koninkrijk toch in de Unie wensen te blijven? Ik kijk heel erg uit naar de antwoorden op deze vragen.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: We hebben weer een neologisme, ook al is de schexit iets anders dan de brexit. De schexit heeft betrekking op het UK, terwijl de meeste Schotten dan weer voorstander zijn van het behoud van het lidmaatschap van de Europese Unie.

Ik word op de hoogte gehouden door onze algemeen afgevaardigde in Londen, die uiteraard bevoegd is voor heel het Verenigd Koninkrijk en ook met betrekking tot diverse deelstaten het departement op de hoogte houdt. Onze secretaris-generaal plant in maart een bezoek aan ambtsgenoten in Belfast en in Dublin. De algemeen afgevaardigde van de Vlaamse Regering organiseert na de verkiezingen van 16 mei, eind juni, een bezoek voor de voorzitter en het Bureau van het Vlaams Parlement aan de nieuw verkozen Northern Ireland Assembly. Ik hoop dat ik geen nieuws breng dat jullie nog niet wisten. Ik neem aan dat dat in het Bureau is besproken. Onze vertegenwoordiger plant ook een feest van de Vlaamse Gemeenschap in het Stormont House in Belfast op 23 juni om de politieke banden tussen Ierland en Vlaanderen aan te halen.

Niemand kan in de toekomst kijken wat er gebeurt. Dat bepaalde standpunten of uitslagen van referenda effect kunnen sorteren, dat is zo. We hopen met zijn allen op een onomkeerbare evolutie in dat vredesproces, ook al komt daar geregeld druk op te staan door allerlei aangelegenheden. U weet dat vooral de republikeinen in Noord-Ierland pro-Europees zijn. Een deel van de unionisten volgt premier Cameron, een ander deel wil uit de EU stappen. Maar ook bepaalde unionisten zijn pro-Europees. De opinie is verdeeld. De indruk is dat in Noord-Ierland noch in Wales een meerderheid bestaat om het Verenigd Koninkrijk te verlaten in het geval van een brexit. In elk van de drie deelstaten is er wel in mindere of meerdere mate een reactie op de stelling dat het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie moet treden.

U had het over de schexit. Vooral in Schotland wordt gedacht aan een nieuw referendum over de onafhankelijkheid van Schotland als het Verenigd Koninkrijk zou kiezen voor een exit uit de EU. Ik heb het hier al vernoemd: volgens opiniepeilingen is een meerderheid van 65 of meer procent van de Schotten voorstander van het behoud van het lidmaatschap van de EU. Stel dat het Verenigd Koninkrijk bij referendum beslist om uit te stappen, dan is dat een nieuwe situatie.

Zal dat effect hebben op de situatie in Noord-Ierland? Dat is koffiedik kijken. Sommigen zeggen dat bij een uitstap van Schotland uit het Verenigd Koninkrijk Westminster de devolutie weer omkeert omdat er allerlei spanningen ontstaan zodat de devolutie niet verder gaat of dat integendeel stappen terug worden gezet. Ik hoor dat u het met me eens bent dat het zeer moeilijk is om op dat vlak enige voorspelling te doen.

Inzake de uitstap en een intrede of herintrede van onafhankelijke deelstaten verwijs ik naar een antwoord dat ik gegeven heb op uw vragen over Catalonië. We zijn toen uitvoerig ingegaan op de situatie.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

Marc Hendrickx (N-VA): Het is inderdaad moeilijk om voorspellingen te doen. Dit dossier is in evolutie. Het zal de komende maanden zonder twijfel onze aandacht blijven wegdragen. Ik ben ervan overtuigd dat we hier nog meermaals op zullen terugkomen.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

Ward Kennes (CD&V): We zullen in de volgende weken nog de gelegenheid hebben om over de toekomst van de EU en de Britse voorstellen daaromtrent van gedachten te wisselen. Dat is niet de bedoeling van deze vraag.

We zullen ons moeten buigen over de vraag: hoe gaat Europa om met een mogelijke brexit en hoe gaat het Verenigd Koninkrijk daar zelf mee om? Dan gaan ze interne problemen krijgen. Als die opgelost zijn, worden dat misschien internationale problemen. We moeten de zaken afwachten en daarop inspelen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Wouter Vanbesien aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de landenkeuzetool van Flanders Investment & Trade (FIT)
– 1070 (2015-2016)**

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

Wouter Vanbesien (Groen): Mijn vraag gaat over de landenkeuzetool van Flanders Investment & Trade (FIT). Deze tool moet Vlaamse bedrijven aan de hand van objectieve parameters zicht geven op de meest geschikte exportmarkten, bedrijf per bedrijf, om die markten te gaan bespelen. Dat lijkt me een zeer interessante tool. Zo heb ik toch begrepen. Als ik het fout heb begrepen, zal ik wel gecorrigeerd worden.

Ik vraag me af of deze tool naast de louter economische ook ethische parameters kan hebben. Het is voor een individueel bedrijf niet gemakkelijk om al die analyses zelf te maken. In die zin is het heel goed dat FIT dat doet. Kan er ook informatie worden gegeven die het economische overstijgt? Ik denk aan de mensenrechten en arbeidsvoorwaarden. Ik denk aan de aandacht voor milieuaspecten. Welke bedrijven hebben een kwalijke reputatie? Welke locaties worden beter niet gebruikt, bijvoorbeeld in bezette gebieden zoals Israël en Palestina? Mijn vragen gaan allemaal in die richting.

Rond welke parameters zal de tool worden opgebouwd? Welke informatie is er beschikbaar? Kan of zal er een ethische dimensie meespelen?

Zal het mogelijk zijn voor bedrijven zelf om de informatie van FIT aan te vullen op basis van eigen ervaring en kennis?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Flanders Investment & Trade plant inderdaad een landenkeuzetool als onderdeel van het ruimere exportplan. Er is reeds een eerste maquette gemaakt voor de aanpak op de website. De bouw is ten vroegste voor het najaar van 2016.

Bij het opmaken van de maquette wordt gekeken naar buitenlandse voorbeelden. Een goed voorbeeld is de landenkeuzetool die Zwitserland heeft ontwikkeld. Elk Vlaams bedrijf zal zelf kunnen aangeven welke parameters en criteria voor zijn dienst of product belangrijk zijn. Die criteria zijn nog niet definitief. De achterliggende gegevens zullen objectief zijn en komen onder meer van de Wereldbank en de VN.

Dergelijke macro-economische gegevens geven aan een bedrijf een eerste ruwe benadering. Het belangrijkste blijft het persoonlijke contact, én met FIT én met

onze vertegenwoordiger, die aanvullende informatie en bijkomende duiding kan geven van op het terrein die niet direct uit de cijfers kunnen worden gehaald.

Er wordt gedacht aan twee soorten criteria. De belangrijkste economische criteria die waarschijnlijk gebruikt zullen worden, zijn: afstand tot Vlaanderen, bevolkingsdichtheid, bevolkingsgroei, inwonersaantal, bevolking onder de 14, bevolking tussen 15 en 64, bevolking boven de 65, 'ease of doing business', bruto binnenlands product per capita, niveau van inflatie, niveau van werkloosheidsgraad, niveau van industrialisatie en andere. Daarnaast zullen maatschappelijke criteria aan bod komen: de corruptie-index, index van democratie, index van politiek risico, de Environmental Performance Index of EPI-ranking, waar aandacht is voor duurzaamheid en energiezuinigheid.

Ik wil benadrukken dat er op de webstek van FIT momenteel al een MVO-risico-checker (maatschappelijk verantwoord ondernemen) beschikbaar is. Die geeft inzicht in mogelijke risico's in landen waarnaar je exporteert, waar je zelf produceert. Met dit instrument kunnen bedrijven een MVO-risicoanalyse maken en krijgen ze concrete tips om de risico's te beperken.

Ja, de bedrijven zullen suggesties kunnen doen en aanvullingen maken. FIT vraagt trouwens voor alle aangeboden diensten feedback. Niet alle bedrijven doen dat, het staat hen vrij om dat te doen. Die informatie wordt gebruikt om de eigen diensten binnen FIT, zoals de informatieverstrekking, te verbeteren. Maar nog eens: dat is geen vervanging van het persoonlijke contact.

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

Wouter Vanbesien (Groen): Dat is een positief antwoord, minister-president. We zullen zien wat er allemaal op de website staat als de tool gelanceerd wordt.

Als ik u goed begrepen heb, spreekt u wel over corruptie en democratie, maar niet over mensenrechten en arbeidsvoorwaarden.

Minister-president Geert Bourgeois: Dat zit al in de MVO-checker. *(Opmerkingen van Wouter Vanbesien)*

Ik heb hier een voorbeeld bij van Mali. Er komen verschillende criteria aan bod: arbeidsrechten, mensenrechten, ethiek, milieu en omgeving, eerlijk zakendoen. Dat valt allemaal onder de MVO.

Democratie is een brede noemer. Arbeidsrechten en dergelijke moeten daar uiteraard ook deel van uitmaken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Wouter Vanbesien aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het groenboek als voorbereiding op nieuwe sustainable development goals (SDG's) – 1071 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

Wouter Vanbesien (Groen): Mijn vraag gaat over de sustainable development goals (SDG's). Eind september 2015 keurden de staats- en regeringsleiders van de 193 staten van de Verenigde Naties 17 sustainable development goals goed die de wereld tegen 2030 moet behalen. Dat is niet zo lang meer, dat is binnen

15 jaar. Dit legt wat druk op België en op Vlaanderen als deelstaat om deze internationale doelstellingen te behalen. We zullen onze bijdrage moeten leveren.

Hoe gaan we dat aanpakken? Ik doe een concrete suggestie in vraagvorm om te werken aan een groenboek. Voor de zesde staatshervorming heeft de Vlaamse overheid een groenboek gemaakt. Het is een bundeling van analyses en beleids-opties over verschillende bevoegdheden heen. Het is een basisdocument om het debat te voeren over de specifieke uitvoering van de zesde staatshervorming. Ik denk dat we zo'n groenboek ook goed kunnen gebruiken voor de SDG's.

Hoe wil en gaat Vlaanderen zich hierop voorbereiden? Zal de coördinatieopdracht bij u liggen? Dat lijkt me nogal logisch, zowel wegens het internationale als het globale en transversale aspect van de ontwikkelingsdoelen. Is er al een analyse van de impact op de Vlaamse bevoegdheden? Hoe zullen de afspraken met de andere gewesten en de Federale Regering gebeuren? Hoe kunnen we hetzelfde gênante schouwspel vermijden van de onderhandelingen over de klimaat-doelstellingen?

Vindt u dat groenboek een goed idee? In hoeverre kunnen we het integreren in de beleidsbrieven? Kunnen de ministers in hun beleidsbrieven rapporteren over de realisatie van de deeldoelstellingen rond de duurzame SDG's? Zo kunnen de ministers op koers blijven voor het behalen van de doelstellingen.

Ik verwijs naar het lijvige dossier dat onder meer door 11.11.11 werd opgesteld, het dossier Pistes voor de uitvoering van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen in België. Daarvoor hebben de verschillende beleidsniveaus aangegeven hoe en wat kon worden aangepakt. Hebt u dit rapport al kunnen bekijken? Het is een heel lange lijst, kunt u al zeggen wat u gaat overnemen en wat niet? Hoe zult u daarmee omgaan?

Er wordt in dat dossier gevraagd om naar een pact te gaan, genre 2020, maar dan 2030, op ruimere basis, samen met de maatschappelijke actoren. Het lijkt me belangrijk dat we vertrekken vanuit onze eigen bevoegdheden en vanuit een groenboek.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mijnheer Vanbesien, ik heb hier vorig jaar op 5 mei al toegelicht hoe we hebben meegewerkt aan de voorbereiding van de SDG's, onder andere op vraag van mevrouw de Bethune.

Ik heb uiteengezet dat we met onze Vlaamse experts zeer sterk actief zijn in het intra-Belgische besluitvormings- en voorbereidingsproces. We zijn vertegenwoordigd in het Belgisch team dat deelneemt aan de VN-bijeenkomsten ter zake zodat we op getrapte wijze actief zijn bij de voorbereiding en ontwikkeling van de doelstellingen. Die hebben zoals u zegt impact op het internationale beleid, buitenlands beleid, ontwikkelingssamenwerking, internationale handel en op tal van binnenlandse bevoegdheden. Het is een brede bevoegdheid waarover ik mij buig.

Het feit dat wij actief betrokken zijn bij de voorbereiding, laat ook toe veel beter voorbereid te zijn op de uitvoeringsfase, omdat je bij de genese betrokken bent. Bij de opmaak van het indicatorenkader voor de duurzame ontwikkelingsdoelen, om de relevante domeinen voor Vlaanderen te identificeren, hebben mijn diensten dan ook samengewerkt met alle departementen van de Vlaamse overheid, om tot die opstelling te komen. Er wordt een kader gemaakt, dat op 8 maart 2016 ter goedkeuring zal worden voorgelegd aan de Economische en Sociale Raad. Vroege betrokkenheid zorgt ervoor dat mijn diensten de nodige voorbereidingen kunnen treffen, ook over de eerste rapportering. En uiteraard speelt de Studiedienst van de Vlaamse Regering daar een zeer belangrijke rol bij, om die indicatoren te kunnen monitoren.

De Visie 2050 is tegelijk ook de nieuwe derde Vlaamse Strategie voor Duurzame Ontwikkeling (VSDO). Daarbij wordt de tweede VSDO geëvalueerd en worden de inzichten meegenomen in de visienota. In de definitieve versie van Visie 2050 worden alle SDG's geïntegreerd in de tekst. Het gebruik van transities blijft behouden. De focus wordt gelegd op een aantal grote transitieprioriteiten.

Door de SDG's te integreren in Visie 2050 neemt duurzaamheid een zeer sterke positie in. De visienota neemt een complementaire, verbindende, richtinggevende plaats in tussen en boven alle andere beleidsplannen en -strategieën. Daarmee zijn de SDG's ook duurzaam verankerd in het reguliere beleid dat de komende jaren ontwikkeld moet worden.

Ik zal die implementatie van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen opvolgen met de reguliere werking inzake duurzame ontwikkeling. Er bestaat al een en ander. Er is het team Duurzame Ontwikkeling, dat onder mijn departement Kanselarij en Bestuur valt, dat vorige week trouwens de duurzaamheidsprijs heeft uitgereikt aan VLOOT. Er is een beleidsdomeinoverschrijdende werkgroep rond duurzame ontwikkeling. En er is nog een nieuw gegeven, namelijk het Expertise-centrum Duurzaamheid, dat een brede samenstelling heeft. Alle mensen binnen de Vlaamse overheid met kennis over duurzaamheid worden daarin bijeengebracht, dus ook agentschappen en betrokken organisaties, bijvoorbeeld De Lijn en de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM). Ik verwijs daarvoor naar mijn beleidsnota Algemeen Regeringsbeleid.

Mijn entiteit Algemeen Regeringsbeleid organiseert op 8 juni een evenement, dat specifiek zal gaan over de concrete implementatie en de engagementen met betrekking tot de SDG's door overheidsentiteiten, steden, gemeenten, ngo's, bedrijven, lokale initiatieven enzovoort. Wat de doorvertaling van de 2030-agenda voor duurzame ontwikkeling naar de component ontwikkelingssamenwerking betreft, heb ik mijn diensten proactief de opdracht gegeven om de vertaling van de doelstellingen op de agenda van de Staten-Generaal Ontwikkelingssamenwerking te plaatsen, die plaatsvindt op 18 april 2016.

Ter voorbereiding van de Staten-Generaal Ontwikkelingssamenwerking loopt er momenteel een breed opgezet traject binnen de afdeling Mondiale Uitdagingen van het Departement internationaal Vlaanderen. Er zijn al consultaties gehouden met de vertegenwoordigers op het terrein en met de andere departementen. Maar het spreekt voor zich dat de vertaling van de SDG's zich niet zal beperken tot onze bilaterale en indirecte ontwikkelingssamenwerking, maar ook in onze samenwerkingsaccenten met de multilaterale instellingen, en dit voor diverse beleidsdomeinen.

De afspraken met andere gewesten en de Federale Regering gebeurden in het verleden in de Interministeriële Conferentie Duurzame Ontwikkeling (IMCDO). In januari heb ik al beslist om een agendering op het Overlegcomité ter goedkeuring voor te leggen aan de Vlaamse Regering. Op 5 februari heeft de Vlaamse Regering mijn voorstel goedgekeurd met betrekking tot de intern-Belgische uitvoering van de 2030-agenda voor duurzame ontwikkeling. Die interministeriële conferentie werkt met een roterend voorzitterschap. Dat voorzitterschap is nog niet bepaald, maar dat belet niet dat wij inhoudelijk vooruit willen gaan en dat wij expliciet verwijzen naar de centrale rol die die Interministeriële Conferentie voor Duurzame Ontwikkeling zou moeten spelen in de opvolging en de realisatie van de zeventien duurzame ontwikkelingsdoelen. Wij vroegen om de IMCDO te belasten met een aantal coördinerende en faciliterende taken.

Met het federale niveau en de andere gewesten is er gedeeltelijke afstemming inzake de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling en de federale Interdepartementale Commissie voor Duurzame Ontwikkeling, waarin Vlaanderen telkens vertegenwoordigd is.

Voor de positiebepaling ten aanzien van multilaterale samenwerking is er COORMULTI (Multilaterale Coördinatie). En voor Europa is er de Directie-generaal Europese Zaken en Coördinatie (DGE), waarin we altijd zeer actief participeren en waar we als Vlaamse overheid zeer actief aan deelnemen.

Mijn visienota 2050 is het overkoepelende document. Wij hebben advies gevraagd aan alle adviesraden daaromtrent. Dat wordt nu omgezet in een concept-nota en wordt opnieuw bezorgd aan het parlement, dat vrij is om daarmee te doen wat het wil. Maar eigenlijk kun je daar exact hetzelfde mee doen als met een groenboek. Het kind heeft een andere naam, maar het is opgenomen in de visienota 2050.

Visie 2050 is een langetermijnnota, maar het is absoluut de bedoeling om het beleid daaraan aan te passen. We zijn ook bezig met de governancestructuur daaromtrent. We gaan daar ook ministers leidende taken in geven met betrekking tot die zeven transitietrajecten die we lanceren. Ik hoop om op korte termijn, na de adviezen van de adviesraden, met een conceptnota naar de regering te kunnen gaan. Ik zal die dan ook bezorgen. Niet alle conceptnota's worden bezorgd, maar dat is er zeker een die aan het parlement bezorgd wordt. En dan kan het parlement daarmee doen wat het denkt te moeten doen.

Ik neem aan dat dat ook in de beleidsbrieven van de diverse ministers aan bod zal komen, maar het is belangrijk dat we overkoepelend blijven opvolgen. Ze zijn opgenomen in de visienota 2050. Het is belangrijk dat we daar stappen vooruit zetten, dat we ook ijkmomenten hebben, dat we evenementen hebben, dat we daar discussies over hebben, dat we beleid hebben en dat er ook evaluatierapportering gebeurt.

Ik beschouw het rapport 'Pistes voor de uitvoering van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen in België' als een waardevolle insteek van 11.11.11. Het is natuurlijk een rapport, het is niet te nemen of te laten. Het is een van de voorstellen. Ik sta uiteraard ook open voor andere adviesrapporten. Ik neem aan dat die er ook zullen komen. Ik denk ook dat die zullen komen van onderzoeksinstellingen, eventueel uit de private sector, van de VN-instellingen zelf. Er zal heel wat op de plank liggen.

Mijn kabinet en mijn administratie hebben op 6 januari een ontmoeting gehad met 11.11.11 over het rapport. Toen hebben wij voorgesteld om het rapport mee op te nemen in de bespreking op de staten-generaal op 18 april. Dat zal ook op die manier gebeuren. Wellicht zullen daar ook nog andere insteken, rapporten of adviezen op tafel komen.

Ik wil meegeven dat Vlaanderen ook al heel wat van die adviezen die opgenomen zijn in het rapport, uitvoert. Er is bijvoorbeeld het stimuleren van duurzaam aankoopgedrag. U weet dat wij tegen 2020 100 procent duurzame aankoop willen hebben. Er is ook het centraal stellen van seksuele en reproductieve gezondheid, in bilaterale samenwerking met Mozambique en opgenomen in multilaterale samenwerking met de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), HRP (the UNDP/UNFPA/UNICEF/WHO/World Bank Special Programme of Research, Development and Research Training in Human Reproduction) en UNAIDS. Er is de nadruk op familiale landbouw, via multilaterale samenwerking met de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties (FAO), en bilateraal met Malawi. Er is het promoten van waardig werk, via multilaterale samenwerking met de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) en bilaterale samenwerking met Zuid-Afrika. Er is het voorzien in klimaatfinanciering enzovoort. Het is dus absoluut niet zo dat dit een insteek is waarmee wij nog moeten beginnen te werken. Gelukkig is het zo dat al heel wat van die dingen mee opgenomen zijn.

De Staten-Generaal Ontwikkelingssamenwerking van 18 april 2016 en de stakeholdersbevraging van 8 juni 2016 zijn alleszins al geplande gelegenheden om de

signalen op te vangen die leven bij de belanghebbenden en het middenveld. Het is niet mijn betrachting om voorafgaand aan die stakeholdersbevragingen voorstellen uit te voeren van een van de rapporten. We moeten een overzicht krijgen van alle mogelijke inbrengen, en alle spelers die menen een inbreng te kunnen doen bij het streven naar een meer duurzame wereld tegen 2030, moeten elk op hun manier een inbreng kunnen formuleren.

Wouter Vanbesien (Groen): Dat er wordt gewerkt naar een integratie van de duurzame ontwikkelingsdoelen in de Visie 2050, heeft een zekere logica. Dat is goed. We moeten niet met verschillende grote strategische plannen naast elkaar werken, want dan verwatert dat en is het moeilijker op te volgen. De kritiek op Visie 2050 was dat de richting goed zat, maar de doelstellingen nogal vaag waren. Voor de concretisering, de operationalisering en de evaluatiemogelijkheid van de verschillende doelstellingen zat er te weinig grond in. Het is toch de bedoeling, en zo was het ook opgevat in de voorganger, namelijk de Millenniumdoelstellingen, dat het echt wordt gekwantificeerd, dat er naar hanteer- en controleerbare doelstellingen wordt gegaan, waarover kan worden gerapporteerd en bijgestuurd, als blijkt dat de evolutie van de parameters de verkeerde kant uitgaat of niet snel genoeg gaat.

Als u zegt dat u het gaat integreren in Visie 2050, zal dat dan gebeuren met concrete en operationele doelstellingen? Is er ook een tussentijdse evaluatie tegen 2030 – die sustainable goals zijn gericht op de resultaten in 2030 – en eigenlijk het best zelfs tussen nu en 2030 met tussentijdse doelstellingen? Hoe concreet wordt het als u die goals gaat inkantelen in Visie 2050?

– Jan Van Esbroeck treedt als voorzitter op.

Minister-president, is het de intentie van de regering om een pact te hebben met de samenleving? U noemt de staten-generaal van 18 april, u noemt de stakeholdersbevraging van 8 juni, u noemt ook 8 maart om adviezen te vragen van de SERV, maar is het de bedoeling om – zoals er voor Pact 2020 een ondertekend engagement was van overheid en samenleving richting doelen – daar ook naartoe te werken?

Sabine de Bethune (CD&V): Minister-president, u gaat heel uitgebreid in op het traject. In alle beleidsdomeinen zal er aandacht zijn voor de problematiek en in alle beleidsniveaus. Iedereen focust daarop, en er worden adviezen geformuleerd. Ik weet niet of men omvattender kan zijn, ook ten aanzien van het bedrijfsleven en de civiele maatschappij. Uw antwoord geeft me voldoening.

Het zal nu aankomen op de materiële aanbevelingen en de beslissingen die zullen voortvloeien uit dat traject, en de ambitie die men zal hebben. U verwijst naar een waardevol document van de Vlaamse Regering, de Visie 2050, maar die is natuurlijk zeer algemeen gesteld met een perspectief op 2050. Nu moeten we stappen vooruitzetten die ten goede komen aan het welzijn van de mensen en van de economische ontwikkelingen. Dat gaat hand in hand.

Minister-president, ik kijk uit naar de conceptnota die u aan het parlement zult overmaken en ben zeker dat daar ambitieuze en concrete werkpunten in zullen staan.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Het document Visie 2050 heeft absoluut niet de bedoeling een soort escape te zijn en verre bespiegelingen te maken, en er verder niets mee te doen. Integendeel. Het is de bedoeling actieplannen uit te werken. Er komen transitie-managers, er worden transitietrajecten uitgewerkt. Het governance-model wordt binnenkort goedgekeurd op voorstel van het college van voorzitters met de bedoeling dat het beleidsdomeinbreed wordt gedragen.

Onder de ministers zullen trekkers worden aangeduid met betrekking tot de diverse transitietrajecten.

Er zullen vanzelfsprekend tussentijdse evaluaties komen, want de doelstellingen 2030 zullen natuurlijk moeten worden geëvalueerd. Ik heb de hand gereikt aan de SERV, maar die heeft een wat teleurstellend advies uitgebracht, maar ik heb hierover verder overleg. De SERV mikt op 2030, en het is geen probleem om daar een tussentijds ijkmoment van te maken. Het spoort trouwens hiermee. We kunnen elkaar hierin best vinden en er zullen tussentijdse evaluaties zijn. Dat is geen enkel probleem, integendeel, dat moet ook zo.

Wat belangrijk is, is dat er actie komt, en het is de bedoeling om dat in beleid om te zetten. Het is goed om 35 jaar vooruit te kijken, wat niet zo ver is. Terugkijkend is dat tot 1980, wat dus een heel recent verleden is. Het gaat razendsnel. In het buitenland hoor ik zeggen dat het goed is dat er een blik vooruit wordt geworpen. Ik wil beklemtonen dat het niet de bedoeling is een escape te creëren, maar om er werk van te maken.

Leidt dat tot een pact? Dat zullen we bekijken. Het is belangrijk dat er engagement en actie komt. Ik zeg nu niet ja of neen, het belangrijkste is dat er doelstellingen zijn, dat er werk van wordt gemaakt en dat het wordt gedragen door de samenleving. Daar mikken we op met al onze initiatieven: om met de stakeholders tot gedragen actie en conclusies te komen.

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

Wouter Vanbesien (Groen): Minister-president, ik ben natuurlijk blij dat er actie zal komen. Het is niet alleen een algemene en vage tekst, maar er komt ook actie. We zullen zien hoe het verder loopt. Ik vraag niet alleen actie, maar ook een concrete doelstelling, die evalueerbaar is. Dat er een actie komt, kun je natuurlijk evalueren. Ofwel was er een actie, ofwel was er geen. Maar daar draait het niet om, wel om welk effect die actie heeft gehad en of we tevreden zijn met dat effect.

In die zin moeten we onszelf een ambitie opleggen, wat ook de idee is achter de 'sustainable development goals'. We gaan zeggen hoeveel we de armoede gaan verminderen, we gaan zeggen hoeveel we gaan bijdragen aan ontwikkelings-samenwerking enzovoort. Zo kunnen we ook achteraf zien of we dat hebben gehaald of niet. We kunnen wel zeggen dat er actie is ondernomen, maar daarom hebben we de doelstelling nog niet gehaald. Ik blijf oproepen om dit niet alleen concreter te maken in actie, maar ook in doelstellingen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karim Van Overmeire aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de federale plannen tot reorganisatie van het Belgisch Commissariaat-Generaal voor Expo's – 1101 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Jan Van Esbroeck

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

Karim Van Overmeire (N-VA): Minister-president, overeenkomstig de bijzondere wet van 13 juli 2001 behoort exportpromotie en het aantrekken van buitenlandse investeringen tot de bevoegdheid van de deelstaten. Die feitelijkheid botst een beetje op het vermeende beleid van het Bureau International des Expositions (BIE) om bij internationale tentoonstellingen enkel paviljoenen van specifieke landen toe te laten. Ik weet niet of dat helemaal klopt, want ik zie in Milaan ook

een paviljoen van McDonalds, een machtige speler in de wereld, maar tot nader order geen onafhankelijke staat. Ik verwijs ook naar het plan dat in Milaan uiteindelijk niet is gerealiseerd om een paviljoen te maken met de meest innovatieve regio's. Ik weet niet waarom dat niet is gerealiseerd. Die regel is dus niet zo heel strikt, maar laten we ervan uitgaan dat die toch bestaat.

Voor 2011 werd er telkens op ad-hocbasis een samenwerking tussen de regio's opgezet. In 2011 besliste de Federale Regering eenzijdig om een permanente organisatiestructuur op te richten ter vervanging van de ad-hocaanpak van voordien. De regio's werden daar niet bij betrokken, maar kregen achteraf wel een deel van de factuur toegeschoven.

De situatie werd in 2013 geformaliseerd met een samenwerkingsakkoord. Intussen kreeg het Belgisch Commissariaat-Generaal een vaste rubriek in het blunderboek van het Rekenhof, al zijn die problemen intussen achter de rug.

We zitten nu in een periode van relatieve luwte. De eerstvolgende grote tentoonstelling, de tuinbouwtentoonstelling in Peking, is gepland in 2019 en wordt gevolgd door de werelddtentoonstelling in Dubai in 2020. We hebben dus een paar jaar de tijd om de structuren te bekijken. Keren we terug naar de ad-hocstructuur of behouden we de permanente structuur, en zo ja, welke vorm krijgt ze dan?

Tijdens de vergadering van het Overlegcomité van 28 oktober 2015 bleek dat er belangstelling is om ten minste aan de werelddtentoonstelling in Dubai deel te nemen. Er werd beslist dat het federale niveau tegen begin 2016 een voorstel zou formuleren. Ik citeer: "Het overlegcomité noteert dat de federale regering een reorganisatie van het Commissariaat-Generaal voor Expo's voorbereidt en een voorstel zal neerleggen tijdens het eerste kwartaal van 2016." Dat is dus het lopende kwartaal. "Pas na een akkoord over de reorganisatie van het Commissariaat-Generaal voor de Werelddtentoonstellingen zal de onderhandeling opgestart worden over het toekomstig samenwerkingsakkoord voor de deelname aan Dubai 2020." Hieruit leid ik af dat ervoor gekozen is het Belgisch Commissariaat-Generaal als permanente organisatiestructuur te behouden.

Dat brengt me tot mijn vragen, minister-president. Hoe evalueert u de werking van dat Commissariaat-Generaal als permanente structuur met een commissaris-generaal, een adjunct-commissaris-generaal en een aantal personeelsleden? Laten we daarbij de problemen die het Rekenhof in het verleden signaleerde en die intussen dan wel grotendeels zijn opgelost, even buiten beschouwing laten.

Bij elke deelname betalen wij een aanzienlijk deel van de factuur. Welke inbreng moet Vlaanderen volgens u hebben en welke reorganisaties acht u wenselijk of noodzakelijk om tot een goede deelname van Vlaanderen aan internationale tentoonstellingen te komen?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: De samenwerking met het Belgisch Commissariaat-Generaal voor Expo's verloopt, zoals u weet, via Flanders Investment & Trade (FIT). Dat is aangesteld als centraal aanspreekpunt in verband met de Vlaamse deelname aan de werelddtentoonstelling in Milaan, zowel voor de bedrijven, als voor het Belgisch Commissariaat-Generaal. FIT heeft na afloop van de werelddtentoonstelling de Vlaamse sponsors en partners bevraagd en gaf een debriefing met de leden van de Vlaamse taskforce, de overheden, de provinciebesturen en de bedrijfsorganisaties. Daaruit zijn positieve en minder positieve elementen naar voren gekomen. Positief voor het bedrijfsleven en Vlaanderen in het algemeen waren vooral de grote zichtbaarheid van onze voedingsindustrie en aanverwante sectoren, de talrijke netwerkopportunities, de uitwisseling van

kennis en ideeën, het commerciële succes van diverse food units, zoals bier, chocolade, frieten enzovoort. De contacten met de commissaris-generaal verliepen in een 'constructieve sfeer', maar het dagelijks beheer van het Belgisch paviljoen en de algemene communicatie tussen het Commissariaat-Generaal en de diverse partners en sponsors verliepen eerder stroef. Dat werd veroorzaakt door interne problemen, een vrij groot personeelsverloop, onduidelijke financiële afspraken en gebrek aan overleg. Ik heb daarover al tekst en uitleg verschaft naar aanleiding van een eerdere vraag om uitleg van u. Globaal waren de Vlaamse partners echter tevreden. De ondernemers bleken ook interesse te hebben voor deelname aan de expo in Dubai in 2020.

Op basis van die terugkoppeling en met het oog op een Vlaamse aanwezigheid in Dubai lijkt het ons aangewezen in de toekomst te opteren voor een betere, nauwere en meer gestructureerde samenwerking tussen Vlaanderen en het Commissariaat-Generaal voor Expo's, met vooral veel meer overleg en veel meer duidelijke afspraken.

Wat de organisatie van het Commissariaat betreft, is het van belang dat wordt ingezet op efficiënt beheer ter plaatse, met een duidelijke aansturing, ook op de site zelf, met gedegen personeelsmanagement en een betere follow-up van de contracten en evenementen. Het Commissariaat-Generaal heeft ter zake geen voorstel gedaan, maar op initiatief van Vlaanderen vindt er op 24 februari voor het eerst een overleg plaats met de commissaris-generaal en Flanders Investment & Trade. Daarbij zullen we terugkijken op de positieve en negatieve punten van Milaan, maar ook vooruitblikken naar Dubai 2020, met het formuleren van onze Vlaamse wensen om te komen tot betere afspraken en een betere aanpak op het terrein.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

Karim Van Overmeire (N-VA): Dank voor uw antwoord, minister-president. Ik denk dat we allemaal vaststellen dat er inderdaad meer overleg moet zijn om dan ter plaatse tot een efficiënter beheer te komen. Het is een beetje vreemd dat het Commissariaat-Generaal, dat de motor van het hele gebeuren zou moeten zijn, zelf nog geen voorstellen heeft geformuleerd.

Internationale expo's hebben niet alleen een economische component, heel belangrijk voor het bedrijfsleven, maar zouden er ook voor moeten zorgen dat Vlaanderen en de andere gewesten als bevoegde entiteiten een stuk politieke zichtbaarheid als regio krijgen. We kregen zelf de kans om het Belgisch paviljoen in Milaan te bezoeken, met heel veel interessante zaken, maar de zichtbaarheid van de deelentiteiten stond er niet in verhouding tot het deel van de factuur dat ze te betalen krijgen. Ik herinner me nog het zwart-geel-rode interieur. Dat is allemaal heel leuk en interessant, maar als buitenstaander krijg je niet de indruk dat de regio's bevoegd zijn voor buitenlandse handel en dat zij het contactpunt zijn. Nu het overleg is opgestart, biedt dat misschien een gelegenheid om daar wat meer aandacht aan te besteden. Die zichtbaarheid moet er toch zijn, eigenlijk a rato van onze bevoegdheden, maar ten minste a rato van het deel van de factuur dat we betalen.

Ik verneem ook dat er plannen zijn tot samenwerking tussen de drie Benelux-landen. Misschien kunt u dat meenemen en nagaan in welke mate zoiets een structureel karakter kan krijgen.

In de nota ter voorbereiding van het overlegcomité lees ik ook dat het Commissariaat-Generaal knowhow en personeelsuren ter beschikking van de regio's wil stellen wanneer die op eigen initiatief, los van het Commissariaat-Generaal, aan expo's zouden deelnemen. Mijn vraag is dan meteen of dit een gratis dienstverlening is. Of krijgen de regio's die het initiatief nemen om los van de federale structuur op internationale expo's aanwezig te zijn, voor de geleverde knowhow en uren ook de factuur gepresenteerd?

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

Ward Kennes (CD&V): Voorzitter, ik wil enkel onderstrepen wat collega Van Overmeire zegt, namelijk dat er ook in het Beneluxparlement, met collega Marc Hendrickx als een van de voortrekkers, geregeld wordt gesproken over de mogelijkheid om als lage landen aan internationale expo's deel te nemen. We lopen op dergelijke evenementen immers verloren tussen het grote aantal deelnemende landen en een hele reeks ngo's en organisaties. Het komt er dus op aan te zorgen voor de nodige zichtbaarheid, afhankelijk van de thema's. Dat laatste is natuurlijk belangrijk. We moeten niet aan alles in dezelfde mate willen deelnemen, maar als de thema's van de expo's zich daartoe lenen, kunnen we heel wat winnen aan efficiëntie en uitstraling door samen met onze meest naaste burens deel te nemen.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Ik zal deze punten mee opnemen en we zullen kijken welk concreet aanbod we krijgen, bijvoorbeeld om een beroep te doen op mensen van het Commissariaat-Generaal. Als dat tegen betaling is, dan moeten we wel goed afwegen of dat voor ons een meerwaarde inhoudt. We zijn natuurlijk actief met Flanders Investment & Trade.

Zichtbaarheid is een zeer belangrijk aspect, omdat het heel veel bezoekers lokt.

Het feit dat onze deelname via FIT gebeurt, wijst op zich al op de doelstellingen die we hebben: dat is vooral om handel te kunnen drijven, handelsbetrekkingen te kunnen aangaan, contracten te kunnen sluiten en contacten te kunnen leggen. Dat wil ik toch wel meegeven. FIT heeft daar ook een missie naartoe gebracht met Business-to-Businesscontacten (B2B), wat natuurlijk het belangrijkste aspect is daar, namelijk dat je toont aan een breed publiek wat je te bieden hebt. Het is vooral belangrijk om daar contacten te kunnen hebben en om die opdracht te kunnen vervullen, wat de missie is van FIT. In het licht daarvan kunnen we eens kijken of het belangrijk zou kunnen zijn om daar in een samenwerkingsverband te gaan. Andere entiteiten in België moeten daar natuurlijk ook in mee willen gaan.

Wat zichtbaarheid betreft, zou je misschien kunnen zeggen dat je een grotere ruimte krijgt. Anderzijds zit je ook met concurrenten die daar naartoe gaan. We weten ook van de gezamenlijke handelsmissies met Nederland dat het niet voor elk van de sectoren evident is om gezamenlijk naar het buitenland te gaan. Ik ga die suggestie meenemen. Maar als we er met FIT in investeren, is het wel de bedoeling om 'return on investment' te krijgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het advies van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening (SARO) inzake de wijzigingen van het Onroerenderfgoeddecreet – 1139 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Jan Van Esbroeck

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, minister-president, collega's, ik heb een vraag over de wijzigingen van het Onroerenderfgoeddecreet naar aanleiding van het advies van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening (SARO) dat recent werd goedgekeurd op de raad van de SARO van 27 januari.

De SARO stelt dat het kerntakenplan voor onroerend erfgoed fundamenteel nieuwe accenten legt inzake de rol van de Vlaamse overheid en de lokale besturen en dat ook de beperkte financiële middelen een heroverweging van de uitgangspunten van het onroerenderfgoedbeleid noodzakelijk zijn. De vooropgestelde wijzigingen aan het decreet zijn daartoe een eerste stap, zeggen ze duidelijk, maar ze wijzen toch op een aantal knelpunten en op de noodzaak van een aantal maatregelen die toch nog moeten worden genomen.

Een aantal van de opmerkingen of kritieken die we kunnen lezen in het verslag van de SARO wil ik even met u overlopen. Ik ga ze niet allemaal overlopen. We hebben inmiddels allemaal het advies van de SARO kunnen lezen, een advies van om en bij de vijftien bladzijden.

Belangrijk is dat wordt gewezen op de nood aan de complementariteit tussen het Vlaamse erfgoedbeleid enerzijds en het lokale onroerenderfgoedbeleid anderzijds. Men heeft ook als kritiek dat het toezicht door de Vlaamse overheid op erkende erfgoedgemeenten zeer groot blijft. De Vlaamse onroerenderfgoedbeleidsvisie moet worden afgestemd met de financiële en organisatorische beleidsruimte, gelet onder meer op het feit dat we lange wachtlijsten hebben. Als ik het me goed herinner, is tot 2020 in alle budgetten voorzien voor degene die reeds op de lijst staan. Alleszins zegt de SARO dat maatregelen met terugwerkende kracht niet aan te bevelen zijn. Men zegt ook dat er een verdere afstemming moet komen tussen het onroerenderfgoedbeleid en het ruimtelijk beleid, iets wat zeker van groot belang is. Men geeft aan dat duidelijke criteria ontbreken om bepaalde onroerende goederen op te nemen in een van de inventarissen die we kennen inzake erfgoedbeleid. Een ander belangrijk aspect dat ons zeker zorgen baart, is het verhaal van de rechtsgevolgen die men koppelt aan de inventarissen, zeker omdat het op dit ogenblik niet duidelijk is welke criteria gelden voor een opname in een inventaris en het feit dat daar een aantal rechtsgevolgen aan worden gekoppeld. Dat geldt zeker en vooral voor de erfgoedlandschappen, te meer daar er in het verleden bij de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen en dergelijke, de SARO meer dan eens het advies heeft gegeven dat men moet opletten welke criteria en welke rechtsgevolgen straks gelden voor die welbepaalde erfgoedlandschappen. De SARO zegt dat ze het zelf geen positieve ontwikkeling vindt dat er toenemende rechtsgevolgen worden gekoppeld aan de inventaris.

Een tweede aspect, naast het advies van de SARO, dat ik wil opnemen in deze commissie, is het verhaal dat tijdens de ministerraad van de Vlaamse Regering van 5 februari dit jaar er ook een ministerieel besluit werd afgekondigd aangaande de gebieden waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt. Het zou in dit geval gaan om een kaart die 1750 individueel afgebakende zones bevat met een gezamenlijke oppervlakte van ongeveer 184 vierkante kilometer, of ongeveer 1,35 procent van de oppervlakte van Vlaanderen. Hoe die afbakening precies gebeurd is, is ons niet geheel duidelijk. Daarover zou ik graag wat meer duidelijkheid willen hebben.

Minister-president, het feit dat de raad benadrukt dat aan de opname van een goed in de vastgestelde inventarissen onroerend erfgoed, geen rechtsgevolgen mogen worden gekoppeld, is een zeer sterk signaal, denken wij. In welke mate zult u rekening houden met deze opmerkingen van de SARO, en meer bepaald met het advies om geen rechtsgevolgen te koppelen aan de opname van een goed in de vastgestelde inventarissen? SARO wijst erop dat de erkenningsvoorwaarden om als onroerenderfgoedgemeente erkend te worden, momenteel een bijkomende en vooral administratieve last betekenen voor de gemeenten. Wij hebben daarover ook al opmerkingen gemaakt bij de bespreking van de beleidsbrief. Minister-president, gaat u akkoord met deze opmerking van de SARO? Welke maatregelen zult u eventueel ondernemen om aan deze kritiek tegemoet te komen? Kunt u eventueel toelichten wat de gevolgen zijn van het

ministerieel besluit van 5 februari? Werd deze inventaris onderworpen aan een openbaar onderzoek? Zo niet, waarom niet? Klopt het dat de afbakening zo gebeurd is dat niemand zijn perceel in Vlaanderen gedeeltelijk in de zone waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt, gelegen is?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Voorzitter, collega Peeters, het advies van de SARO heeft me verrast. Wat nu voorligt, is een klein ontwerp van decreet tot herziening van een aantal puntsgewijze aangelegenheden. Het gaat over het kern-takenplan van het agentschap, over het kerkenbeleidsplan, over subsidiëring en financiering inzake onroerend erfgoed. Maar de grote evaluatie van het Onroerend-erfgoeddecreet is, zoals u weet, gepland voor het jaar 2017, en dat is trouwens zeer snel. Die op- en aanmerkingen van de SARO met betrekking tot de rechts-gevolgen gaan we meenemen bij die evaluatie. Ik ga daar nu niet op vooruitlopen. Ik sta open voor die discussie. Maar ik vind het een beetje raar dat men naar aanleiding van een klein ontwerp van decreet ineens een heel grote focus legt op iets dat we zullen en moeten meenemen in alle openheid, uiteraard op het moment dat we de evaluatie doen. Die is gepland en is afgesproken in het regeerakkoord, denk ik, en zeker ook in de beleidsnota en de beleidsbrief daarover.

De administratieve lasten, waar de SARO het over heeft, voor de gemeenten die erkend willen worden als onroerenderfgoedgemeente, slaan alleen op gemeenten die een erkenning aanvroegen in het jaar 2015-2016. Vanaf 2017, met de inwerking-treding van het decreet, conformeren we ons volledig aan het Planlasten-decreet, dat nog maar één groot beleidsplan vraagt van elke gemeente. Op dat moment gaat dus ook de specifieke 'last' met betrekking tot het beleidsplan wegvallen. We conformeren ons volledig aan het Planlastendecreet van 15 juli 2011. Vanaf dat moment wordt alles ingeschreven in de beleids- en beheers-cyclus (BBC) van de gemeenten, met heel grote gemeentelijke autonomie en ook een sterke vermindering van de planlasten.

De gevolgen van het ministerieel besluit van 5 februari zijn gevolgen conform het Onroerenderfgoeddecreet. Ik ga dat niet allemaal citeren. Het staat letterlijk in het decreet welke de gevolgen zijn. Die gebieden krijgen dus een vrijstelling op het archeologietraject. Die kaart is inderdaad niet aan een openbaar onderzoek onderworpen. Het is immers decretaal niet opgelegd. Dat is ook normaal, want de vaststelling van die gebieden creëert geen bijkomende lasten of verplichtingen aan een initiatiefnemer. Integendeel, het heeft juist de bedoeling om de initiatief-nemer vrij te stellen van een archeologieonderzoek, van een archeologienota.

De afbakening van de gebieden gebeurde conform de kadastrale percelen. Er zijn wel enkele gebieden op de kaart opgenomen die deel uitmaken van het openbaar domein en dus geen kadastraal perceelsnummer hebben. Ook de gebieden waar eerder al een archeologische opgraving was, volgen niet steeds de perceelsgrens. Dat zijn de uitzonderingen op de regel, verder is gewerkt conform de kadastrale perceelsgrenzen.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): De adviezen van de SARO verrassen u een beetje. Ik ben ook lokaal actief, dus dat verrast me, want mij verrassen ze niet. Meer dan eens worden er bij de opmaak van, al dan niet gewestelijke, uitvoerings-plannen in het kader van de erfgoedlandschappen, bijkomende verplichtingen opgelegd; er zijn bijkomende omschrijvingen in dat RUP. Waar men zich op gaat baseren, is nog altijd niet heel erg duidelijk.

Bij de opmaak van de RUP's geeft de SARO het advies: zorg voor een duidelijke omschrijving en richtlijnen waar een dergelijk erfgoedlandschap aan moet

voldoen. Dat is zeker voor de landbouwsector vandaag de dag heel belangrijk. Veel mensen liggen er niet van wakker, plots komt er een erfgoedlandschap en dan geraken heel wat landbouwbedrijven in een onmogelijke economische positie. Het is zeer belangrijk, wegens de rechtsgevolgen die er telkens aan worden gekoppeld. Ik kan me grotendeels wel terugvinden in het advies van de SARO. Ze hebben een sterke argwaan.

We pleiten steeds voor versnelling en vereenvoudiging via de omgevingsvergunning. Maar via de andere sectorale regelgeving, zoals de hele regelgeving rond erfgoed, leggen we telkens weer nog eens bijkomende rechtsgevolgen op. Dat moeten we juist een halt toeroepen. Dat heb ik midden 2015 al gezegd in deze commissie toen ik een soortgelijke vraag had inzake de verplichte archeologienota. Ik wil daar blijven op hameren.

U zegt dat het in 2017 in een grote evaluatie zal worden opgenomen. Toch denk ik dat we nu al zeer waakzaam moeten zijn. Ik vind de kritiek van de SARO over de rechtsgevolgen terecht. We moeten tijdig bijsturen en niet wachten op een grote evaluatie ergens in 2017.

Wat betreft de kaart van het openbaar onderzoek: het klopt inderdaad dat er geen rechtsgevolgen zijn voor diegenen die nu worden opgenomen in de afbakening waar geen onroerend erfgoed te verwachten valt, dat kleine percentage. Los daarvan hebben we destijds wel de afbakening gehad van de archeologische zones waaromtrent wel een openbaar onderzoek was georganiseerd. Kunt u daarover al iets meer informatie geven? Tot op heden heeft nog niemand een terugkoppeling gehad van de bezwaren die in het kader van die afbakening werden ingediend, en dat onderzoek ligt al enige tijd achter ons. We moeten hameren op een terugkoppeling naar de indieners van de bezwaren.

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): De N-VA-fractie neemt akte van de bezorgdheden van mevrouw Peeters. Die bezorgdheden zijn niet nieuw, dat heeft de minister-president al aangehaald. Die punten zijn al aangehaald door de SARO in het advies op het Onroerenderfgoeddecreet en dat decreet werd met een ruime meerderheid aangenomen. We denken dan ook dat al deze punten het best worden meegenomen, zoals de minister-president zegt, naar de evaluatie in 2017.

De voorzitter: Mevrouw de Bethune heeft het woord.

Sabine de Bethune (CD&V): Ik vond het advies van de SARO bijzonder interessant. Ik volg het niet helemaal, maar daarover gaat het niet, het is een gedegen advies.

Ik ben natuurlijk niet zo deskundig als de minister-president of de SARO, maar wat me blijft, is de vraag naar een sterke beleidsvisie over het subsidiariteitsvraagstuk rond onroerend erfgoed en de taakverdeling tussen de Vlaamse overheid en de gemeente. We zijn voorstander van die taakverdeling maar de vraag is: hoever gaat men met de bevoegdheden en met de middelen? Ik zeg niet dat de huidige oplossing niet deugt, maar ik denk dat die vraag naar duiding wel pertinent is.

Ik lees de teksten en artikelen ter zake om het te begrijpen. Ik heb de memorie van toelichting gelezen. Enkel door bepaalde passages aan te duiden met een fluostift kan ik de samenhang volgen. Ik heb nergens een beleidstekst gevonden, en ik verwijs niet naar de beleidsnota want die is wel duidelijk. Er is wel nood aan een beleidsdocument dat helder uitlegt waarom we bevoegdheden aan de gemeenten geven, en de CD&V-fractie staat daarachter, hoe we dat moduleren, welke middelen daartegenover staan. Nu moet men die informatie her en der

gaan zoeken in beleidsteksten en in het decreet. Er is geen samenhangend verhaal. De punten die de SARO aanbrengt, zijn een soort hefboom om het verhaal explicieter te maken.

Ik denk dus dat het een zeer waardevolle oefening is die door SARO is gebeurd. Zij hebben ook een adviserende bevoegdheid. Persoonlijk – we hebben nog niet overlegd met de fractie en hebben er ook nog geen discussie over gehad in de commissie – zou ik niet wachten tot 2017. Het zou waardevol zijn om het advies nu al mee te nemen om die taken beter uit te kristalliseren. Het is gezegd vanaf de zijlijn, maar ik heb het advies met grote belangstelling gelezen en het doet niets af aan de waarde van uw beleid, minister.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Om alle misverstanden te vermijden: als ik gezegd heb dat het advies mij verrast heeft, heb ik mij daarmee niet over de inhoud uitgesproken. Ik heb alleen gezegd dat het mij verraste dat SARO met een degelijk onderbouwde en vanuit adviesoogpunt goed geformuleerde stellingname komt die betrekking heeft op een veel breder opzet dan het ontwerp van decreet dat ik nu voorgelegd heb. Zoals ik daarnet al zei, gaan we dat meenemen.

U hebt een punt, collega De Bethune. We moeten inderdaad nadenken over de subsidiariteit, de rol en de taak van de gemeenten, de autonomie van de gemeenten, met zorg voor het erfgoed, waarbij je, als je zaken transfereert, blijft instaan voor kwaliteitsbewaking. Maar ik wil dat nu niet meenemen. Dat zou ook niet correct zijn. Ik wil erop wijzen dat dit decreet pas van 2013 dateert. We hebben gezegd dat we het heel vlug zouden evalueren. We gaan dat ook grondig doen. Alle aspecten zullen daarbij aan bod komen.

Het in mijn ogen proactieve en anticipatieve advies van SARO zal daar zeker deel van uitmaken, aangezien zij nu de klemtonen op die aspecten leggen. Het is zeker zinvol om daarover na te denken en te bekijken hoe we daarmee omgaan. Alleen was ik verrast dat dit nu kwam, naar aanleiding van dit decreet, dat beperktere ambities heeft, terwijl ik vind dat we, als we het decreet in zijn totaliteit bekijken, de grondige oefening moeten doen. En 2017 is niet veraf, collega's. Dat is volgend jaar. Dat betekent dat we inderdaad volop bezig zijn, ieder op zijn terrein, met daarover na te denken en daar werk van te maken.

Wat het openbaar onderzoek betreft, collega Peeters, herhaal ik dat dit geen rechtsgevolgen heeft. Zij zijn vrijgesteld van verplichtingen. Het hoeft dus niet. De archeologische zones zelf worden mij heel binnenkort voorgelegd. En daarin wordt uiteraard wel geantwoord op de bezwaren. Er is ook een motiveringsplicht. Er wordt geantwoord op de bezwaren die geformuleerd zijn naar aanleiding van het openbaar onderzoek. Dat hoort ook zo. Dat zal gebeuren in de beslissingen die genomen zullen worden.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister-president, nogmaals bedankt voor uw antwoord. 2017 lijkt mij nog vrij lang. Het is bovendien de vraag of het begin 2017 of eind 2017 zal zijn. Onze fractie heeft destijds bij de goedkeuring van het decreet voorbehoud gemaakt omdat het heel complex was en er heel wat lacunes in zaten. Als dan vandaag SARO zo'n fundamentele kritiek uit, lijkt het mij toch aangewezen dat we iets sneller weer aan tafel gaan zitten om waar nodig eventueel bij te sturen. Dat lijkt mij een zeer belangrijk gegeven, waar deze commissie zeker werk van moet maken.

Ik wil tot slot nog verwijzen naar wat ik in de plenaire vergadering van oktober 2015 gezegd heb. Wij hebben destijds, ook vanwege de financiële aspecten,

opnieuw een oproep gedaan om snel van start te gaan met het archeologische solidariteitsfonds. Daar louter een bedrag van 50.000 euro in stoppen, lijkt ons veel te weinig. Wij denken dat daar grondig over moet worden nagedacht, zodat er grondig werk wordt gemaakt van het erfgoed, dat zeker niet verloren mag gaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Güler Turan aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de keuze om te besparen bij Flanders Investment & Trade (FIT), maar te investeren in een bijkomende Vlaamse diplomatieke post (AAVR) – 1173 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Jan Van Esbroeck

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp.a): Minister-president, in alle beleidsdocumenten – regeerakkoord, beleidsnota, beleidsbrieven – wordt de internationalisering van de economie als een prioriteit van de Vlaamse Regering genoemd. En daar wordt ook naar gehandeld. Flanders Investment & Trade (FIT) is de centrale actor die dat voornemen in de praktijk moet omzetten en speelt dan ook een sleutelrol in de nieuwe internationaliseringsstrategie die u op 25 januari jongstleden voorstelde tijdens de Flanders International Economic Summit. We hebben het daar vorige week nog over gehad, naar aanleiding van een vraag van een collega.

Ik was zelf ook aanwezig op die International Summit. We hebben de mensen van FIT daar zien werken, maar toch stellen we vast dat FIT in de periode 2014-2019 maar liefst 2.730.000 euro dient te besparen op zijn werkingsdotatie. Voor 2016 gaat het om 472.000 euro aan personeelsbesparingen. Daarbij dient te worden opgemerkt dat FIT een uitzonderlijk hoge score van 96 procent behaalde in de klantentevredenheidsenquête die in 2013 werd afgenomen.

Anderzijds wil de Vlaamse Regering het diplomatieke netwerk van Vlaanderen uitbreiden. Zo stelt het regeerakkoord 2014-2019: "We bouwen het postennetwerk van de vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering verder uit op basis van een SWOT-analyse (Strengths, Weaknesses, Opportunities & Threats) naar Scandinavië, de Westelijke Balkan, de BRIC-landen (Brazilië, Rusland, India en China) of de MINT-landen (Mexico, Indonesië, Nigeria en Turkije)." In de beleidsbrief 2015-2016 staat daarover te lezen: "Ik zal een beslissing nemen om het diplomatieke AAVR-netwerk (Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering) uit te breiden met één post, op basis van een SWOT-analyse opgesteld door het Departement internationaal Vlaanderen (DiV)." In uw antwoord op mijn vraag om uitleg van 7 juli 2015, zei u: "Ik verwacht de resultaten van de SWOT-analyse tegen het einde van 2015". 2015 hebben we intussen afgesloten, dus het is tijd voor wat opvolgvragen, minister-president.

Hoe rijmt u de besparingen bij FIT met de ambities van de Vlaamse Regering inzake internationalisering? Brengen die besparingen de kwaliteit van de dienstverlening door FIT niet in het gedrang? Hoeveel personeelsleden zullen als gevolg van de opgelegde besparing wegvallen bij FIT? In welke mate gaat het om natuurlijk verloop, dan wel om naakte ontslagen? In welke mate worden de besparingen gerealiseerd bij de FIT-kantoren in Vlaanderen, dan wel bij het FIT-netwerk in het buitenland? Zullen er FIT-kantoren gedownsized of gesloten worden?

Op welke manier kan een bijkomende AAVR het verschil maken, aangezien ze niet actief mogen zijn op domeinen als exportbevordering, het aantrekken van investeringen of toerisme? Zijn de AAVR's dan enkel actief op het vlak van

culturele en academische diplomatie? Kunt u een precieze omschrijving geven van het takenpakket zoals u dat ziet en de dienstverlening die zij aanbieden? Dat is voor veel burgers een vraag. Als u dat vandaag nog eens zegt, zullen we daar waarschijnlijk veel van leren.

Hoe motiveert u de keuze om te besparen op het postennetwerk van FIT, maar te investeren in een nieuwe AAVR? Hebt u zicht op de houding van werkgeversorganisaties ten aanzien van die keuze? Is de SWOT-analyse intussen afgerond? Welke landen behaalden de beste scores? In welk land zal de Vlaamse Regering een nieuwe AAVR oprichten? Hebt u zicht op de jaarlijkse kostprijs van die diplomatieke post? Omvat de SWOT-analyse ook een evaluatie van de bestaande AAVR's? Zo neen, waarom niet?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Collega Turan, dit is een thema dat u al herhaaldelijk betokkeld hebt, maar waar ik nog eens in alle duidelijkheid op zal proberen te antwoorden. U vergelijkt permanent twee zaken: enerzijds FIT, dat tot doel heeft 'B2B' (business to business) te werken, en onze algemene afgevaardigden van de Vlaamse Regering en diplomaten die 'government to government' werken.

– Rik Daems treedt als voorzitter op.

U weet dat deze regering een dubbele ambitie heeft, namelijk een begroting in evenwicht en efficiëntie-oefeningen doen, maar toch optimaliseren en meer efficiëntie, en de werking, waar dat kan, nog verbeteren. Dat geldt ook voor FIT, dat een kerntakenplan heeft gemaakt, waarbij een aantal deelprocessen zijn geschrapt, deelprocessen die de dienstverlening niet in het gedrang brengen en die bij afschaffing of reductie ervan leiden tot vereenvoudiging.

In totaal moet FIT 39 koppen besparen tegen eind 2019. Het ziet ernaar uit dat dat niet volledig gedekt zal zijn door natuurlijke afvloeiingen in die periode. Dat gaat dan om pensionering, maar er zijn binnen de Vlaamse overheid ook andere natuurlijke afvloeiingen naast pensionering. Dit is een aangelegenheid die in het kader van ons Beter Bestuurlijk Beleid tot de autonomie van de leidend ambtenaar behoort.

De raad van bestuur van FIT heeft een optimalisatieoefening gedaan. Die heeft al onze vertegenwoordigers in het buitenland tegen het licht gehouden.

Waar is het belangrijk dat we zijn, dat we actief blijven? Moet dat met dezelfde getalsterkte? Waar moeten we actief zijn en waar niet? Waar kunnen we verminderen? Waar moeten we verbeteren? Dat is de taak van een efficiënte overheid, en het is goed dat dat gebeurt. Moet je op een bepaalde post met twee of met zes mensen aanwezig zijn? Moet je in een bepaald land een kantoor hebben of is dat helemaal niet nodig? Volstaat daar eventueel een antenne? Dat zijn de oefeningen die FIT heeft gedaan en die ertoe hebben geleid dat een aantal kantoren een downsizing hebben ondergaan, bijvoorbeeld in Poznan en Ljubljana. Daar zijn er nauwelijks vragen, en daarom worden ze vervangen door een antenne, wat meer dan voldoende is voor de werklast daar.

Anderzijds openen we een volwaardig kantoor in Vilnius omdat het belangrijk is aanwezig te zijn in de Baltische staten. We openen ook nieuwe kantoren in Houston in de VS, in Myanmar, Nigeria en Peru. Er komen nieuwe antennes in Koeweit, Panama, Costa Rica, in Chongqing of Shenzhen in China, en in Vancouver in Canada. Voor een aantal locaties zijn er nog besprekingen bezig in het kader van de intergewestelijke samenwerking met het Waals Agentschap voor de Export en de Buitenlandse Investerings (AWEX) en Brussels Invest & Export.

Diplomaten hebben een heel ander takenpakket. Als ze op de hoogte zijn van potentiële export- of investeringsdossiers, nemen ze daar uiteraard hun taak in op en helpen ze mensen door te verwijzen naar deskundigen. Diplomatie gaat over 'government to government' met behartiging van de Vlaamse belangen. Die zijn heel ruim, die gaan over al onze bevoegdheden, over cultuur, over onze activiteiten op alle mogelijke domeinen in de geglobaliseerde wereld, zoals standpunten laten kennen, mensen in het buitenland begeleiden, culturele diplomatie, academische diplomatie, onze administratie informeren over wat er elders in de wereld gebeurt, zeker nu in het licht van terrorisme en radicalisering. Al onze vertegenwoordigers zijn daar heel actief mee bezig en volgen dat intens op. Het gaat dan over maatschappelijke, culturele en politieke opvolging, alle maatschappelijke relevante informatie verzamelen, buitenlandse delegaties begeleiden, onder andere van het Vlaams Parlement. Toen het over het Verenigd Koninkrijk ging, hebben we het daarover gehad. Dat is wat onze diplomaten doen. Het is heel beperkt wat ik hier opsom, het gaat veel ruimer dan dat.

Het is precies de bedoeling dat met de besparing op koppen, ons buitenlands Vlaams economisch netwerk zal zijn versterkt tegen 2019. Dat staat in mijn beleidsnota, die u kent en die hier uitvoerig is besproken. De SWOT-analyse voor de nieuwe locatie loopt nog. Ik kan daar nog geen uitsluitsel over geven.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp·a): De SWOT-analyse is nog niet afgerond. U kunt de kostprijs dan ook nog niet kennen en weten waar we een nieuwe diplomatieke post moeten hebben. U zegt dat de taakverdeling heel duidelijk is op papier, maar voor de burger en de middenveldorganisaties is dat niet altijd zo. Tijdens een sessie waarop die SWOT-analyse werd gemaakt, zaten er mensen advies te geven en voorkeuren uit te spreken naar welk land we ons diplomatiek netwerk moeten sturen. De aanwezigen in de zaal vroegen zich af of het voor toerisme was of voor economische investeringen. Het is heel belangrijk dat u dat blijft benadrukken.

Minister-president, u hebt bepaalde taken gegeven, en dat is 'government to government'. Uw laatste zin was dat op het einde het Vlaams economisch netwerk versterkt zal zijn. Daarmee bedoelt u niet FIT. Ziet u die AAVR als een deel van het Vlaams economisch netwerk? Neen. Zal op het einde van 2019 FIT versterkt zijn ondanks die 39 afvloeiingen?

Minister-president Geert Bourgeois: Dat heb ik toch gezegd. Ik heb gezegd waar we nu al hebben beslist om naartoe te gaan. Dat is een versterking.

Güler Turan (sp·a): Maar de betoelaging van FIT zal wel minder zijn? Ze gaan meer mensen aanwerven voor die nieuwe...

Minister-president Geert Bourgeois: Het is de bedoeling met de efficiëntie-oefening en optimalisatie-oefening te komen tot een betere output. Dat is de reorganisatie die we doen binnen de Vlaamse overheid, waarbij er tegen 2019 meer dan vierduizend koppen minder zullen zijn. De dienstverlening mag daar niet onder lijden. Ik heb u opgave gedaan van de nieuwe Vlaamse economische posten die we onder andere gaan openen.

Als het over diplomaten gaat, zijn dat dure posten. Je kunt ook met een antenne werken of andere tussenvormen. Dat heeft FIT op een verstandige manier gedaan met de afweging waar we bijkomend actief moeten zijn en waar we moeten terugschroeven.

Güler Turan (sp·a): Minister-president, u stelt een heel mooie doelstelling voorop en ik steun u daar volledig in, vooral voor het Vlaams economisch netwerk. Ik hoop dat de efficiëntie-oefening op het einde geen verzuipoefening van FIT wordt. Daar

wil ik u voor waarschuwen. Des te beter als dat niet zo is, maar ik zal dit verder opvolgen.

Minister-president Geert Bourgeois: Mevrouw Turan, ik noteer dat u mij hier volledig in steunt.

Güler Turan (sp.a): Zeker voor het versterken van het Vlaams economisch netwerk.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

Karim Van Overmeire (N-VA): Het is belangrijk om een scherp onderscheid te maken tussen 'business to business', waarvoor we FIT hebben, en 'government to government'. Na de laatste staatshervorming is het zwaartepunt van bevoegdheden bij de deelstaten komen te liggen. Het is dus belangrijk dat die entiteiten ook in het buitenland voldoende vertegenwoordigers hebben om die belangen te behartigen.

Ik stel een grote appreciatie vast over alle fracties heen voor wat FIT doet. Het is eigenlijk een 'lean and mean fighting machine', als je ziet hoe ze met relatief weinig middelen toch een resultaat neerzetten dat mag gezien zijn, zeker in vergelijking met andere landen – al gaat die vergelijking moeilijk op. We zijn bijzonder efficiënt bezig.

FIT zelf beschikt over een grote autonomie om die middelen te besteden. FIT beslist om posten te openen, en gelukkig niet deze commissie die op basis van ik-weet-niet-welk argument posten zou openen en sluiten. FIT doet dat op basis van efficiëntie- en nuttigheidsoverwegingen.

Het is goed om eens naar de cijfers te kijken. We leven in budgettair moeilijke tijden, helaas. In 2013 was de toelage aan FIT 98,00 procent, en nu nog altijd. We hopen dat er heel vlug meer middelen ter beschikking zijn. We zullen hier allemaal klaar staan om te pleiten aan FIT extra middelen te geven, maar ook aan het diplomatieke government-to-governmentnetwerk, dat even belangrijk werk verricht op een ander terrein.

Ondertussen komt het erop aan om met de middelen die beschikbaar zijn, een zo efficiënt mogelijk netwerk uit te bouwen, dat optimaal rendeert. In alle bescheidenheid denk ik trouwens dat we op dat vlak al bij al vrij goede resultaten neerzetten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.